

DĚLOSTŘELECKÉ ROZHLEDY

Redaktor: Plukovník gšt. Josef Churavý.

ČERVENEC-SRPEN 1937.

Brig. generál František Kryštof:

Úprava velení sborového dělostřelectva.

Sborové dělostřelectvo organické nebo rozhojné posilovým dělostřelectvem je mohutným prostředkem, jímž může velitel sboru projevit svůj vliv na průběh chystané nebo již běžící bitvy. Podle okolností, příznivějších buď pro centralisované, nebo decentralisované vedení boje, může velitel sboru ponechat sborové dělostřelectvo buď v rukou velitele dělostřelectva sboru anebo je podřídit divisím (všechno, anebo jen některou část).

V prvním případě, jenž je případem normálním, je třeba rozeznávat dva způsoby velení, a to:

a) velitel dělostřelectva sboru rozdělí sám sborové dělostřelectvo na potřebný počet sobě podřízených skupin, při čemž velitelem nejsilnější skupiny bývá velitel organického sborového hrubého dělostřeleckého pluku;

b) velitel dělostřelectva sboru utvoří ze sborového dělostřelectva jen jednu skupinu, a to zásadně pod velením velitele organického sborového hrubého dělostřeleckého pluku, jenž pak, je-li třeba, sám rozdělí uvedený celek na skupiny nebo podskupiny sobě podřízené.

Prvního způsobu je třeba použít tehdy, je-li sborové dělostřelectvo tak zesíleno a tak široce rozvětveno, že by velitel organického sborového pluku nemohl ani takticky ani technicky řádně zvládnout tak velké uskupení dělostřelectva.

Druhým způsobem, kde velitel organického sborového hrubého pluku velí všem palebným svazkům sborového dělostřelectva, usnadňuje se citelně práce velitele dělostřelectva sboru, který zde nemusí vydávat rozkazy různým sborovým skupinám, nýbrž jen veliteli jedné skupiny. Uvážíme-li, že velitel dělostřelectva sboru musí velet nejenom sborovému dělostřelectvu, ale vydávat též určitá nařízení pro dělostřelectvo divisí a tak uvádět v soulad činnost veškerého dělostřelectva u sboru, dále, že se musí starat o zásobování celého sboru střelivem a zbrojním materiálem, že musí řídit plynovou službu a dbát o řádnou organizaci dělostřeleckého zpravodajství, přiznáme zajisté, že druhý způsob je pro velitele dělostřelectva sboru výhodnější. Ve francouzské armádě se organizace velení sborového dělostřelectva podle tohoto způsobu stala dokonce pravidlem.

Podřizování veškerého dělostřelectva divisím je třeba považovat za opatření výjimečné a přechodné, k němuž velitel sboru má sáhnout jenom tehdy, operují-li zasazené divise sboru na značně rozlehlé frontě, v netěsném svazu nebo v obtížném terénu, kde nelze do šířky uskutečnit spolehlivé spojení v rámci sborového dělostřelectva, a kde nelze dobře požadovat, aby se složky sborového dělostřelectva, umístěné v pásmech jednotlivých divisí, mohly navzájem řádně podporo-

vat palbou a tvořit soustavně a jednotně pracující celek. Za takových okolností může velitel sboru propůjčit třeba i veškeré sborové dělostřelectvo buď všem anebo jen některým zasazeným divisím, při čemž ovšem nejvíce sborového dělostřelectva dostane divise nejvýznamnější; ostatně je také možno celé sborové dělostřelectvo podříditi jenom oné divisi, která nese hlavní úsilí sboru. Ale i když se ukáže potřeba, aby sborové dělostřelectvo bylo divisím podřízeno, má velitel sboru uvážit, zdali by si nemohl v daném případě ponechat alespoň dalekonosné sborové kanony, a tak uskutečnit alespoň daleké palby rušivé na širší základně, než je fronta jednotlivých divisí. Pro řízení těchto paleb je třeba mít zvláštní pozorovací prostředky (letce, DZO.), jimiž by bylo potom třeba vybavit příslušné divise.

Velitel dělostřelectva sboru dělí sborové dělostřelectvo na skupiny, a to jednak podle druhů hlavních úkolů, jednak podle bojové sestavy sboru, t. j. podle divisí, zasazených v 1. sledu.

Má-li sborové dělostřelectvo plnit jako hlavní úkol jenom své úkoly normální, t. j. palbu proti bateriím a daleké palby rušivé, je výhodné, rozdělí-li velitel dělostřelectva sboru sborové dělostřelectvo na dvě skupiny, a to na skupinu protibaterijní a na skupinu pro daleké palby rušivé. Poněvadž pak palba proti bateriím jak v útoku, tak i v obraně je zpravidla nejdůležitější součástí dalekých paleb, je třeba utvořit protibaterijní skupinu úměrně silnější nežli skupinu pro daleké palby rušivé.

Je-li sborové dělostřelectvo tak početné, že mu je možno uložit kromě normálních dvou hlavních úkolů ještě jako třetí hlavní úkol výpomocné palby ve prospěch dělostřelectva určité divise, a to především v prospěch divise, která nese hlavní úsilí sboru, může velitel dělostřelectva sboru učlenit vhodně sborové dělostřelectvo ve tři skupiny, a to tak, že kromě skupiny protibaterijní a skupiny pro daleké palby rušivé zřídí ještě v nejnútnejším rozsahu výpomocnou skupinu pro nejvýznamnější divisi.

Za útoku na nepřítele ve vybudovaném postavení, kdy útočník soustředí značné množství dělostřelectva, je možno a někdy i nutno zříditi kromě již uvedených tří skupin ještě další, ale již slabší výpomocnou skupinu pro divisi, která sousedí s divisí hlavní a která je v pořadí důležitosti na druhém místě. I když má sbor tři divise v 1. sledu, spokojíme se jednou nebo nejvýše dvěma výpomocnými skupinami, a to proto, abychom zbytečně nezeslabili ostatní sborové dělostřelectvo, mající konat normální hlavní úkoly.

Sestavu sborového dělostřelectva je také možno uspořádat takovým způsobem, že se utvoří tolik skupin sborového dělostřelectva, pro kolik divisí má sborové dělostřelectvo působiti, při čemž každá skupina dostane jak palby proti bateriím, tak daleké palby rušivé jako úkol hlavní a kromě toho ještě palby výpomocné ve prospěch příslušné divise buď jako úkol vedlejší anebo též jako úkol hlavní. V takovém případě je ovšem nutno nejen řádně odstupňovat sílu sborových skupin podle významu jednotlivých divisí, nýbrž také každou skupinu náležitě vybavit různými druhy dělostřeleckého materiálu tak, aby byla schopna sa-

mostatně plnit všechny potřebné úkoly. Uvedený způsob zaručuje sice rychlou součinnost určité skupiny sborového dělostřelectva s dělostřelectvem určité divise, ale za to znesnadňuje soustavné vedení dalekých palb rušivých a palb protibaterijních v širším rámci, nežli je pásmo jednotlivých divisí, a proto není radno dávat přednost poslední vyličené sestavě sborového dělostřelectva před sestavou uspořádanou podle hlavních úkolů.

Rozhodne-li se velitel dělostřelectva sboru, že nebude přímo velet jednotlivým skupinám sborového dělostřelectva, nýbrž že bude velet sborovému dělostřelectvu jako celku, sestaví ze sborového dělostřelectva pod velením velitele organického sborového hrubého dělostřeleckého pluku jen jednu „ústřední sborovou skupinu“, neboli jak Francouzi říkají, „sborovou skupinu všeobecné činnosti“ (groupement d'ensemble du corps) a této skupině uloží palbu proti bateriím i daleké palby rušivé jako úkol hlavní a palby výpomocné ve prospěch divisního dělostřelectva jako úkol vedlejší anebo i jako úkol hlavní.

Velitel sborové skupiny neboli velitel sborového dělostřelectva, má-li ve skupině větší počet oddílů než čtyři, musí pak sám sborové dělostřelectvo rozdělit podle hlavních úkolů na potřebný počet menších skupin anebo vlastně podskupin. Není-li ovšem sborové dělostřelectvo příliš početné, bude mnohdy některá méně významná skupina (podskupina), na př. skupina (podskupina) pro daleké palby rušivé nebo skupina (podskupina) výpomocná, reprezentována pouhým oddílem. Dělostřelectvo určené k palbě proti bateriím a k dalekým palbám rušivým může zcela dobře, jestliže se počet oddílů tomu nepříčí, tvořit společnou skupinu pro daleké palby; naproti tomu je vždycky výhodné zařadit do zvláštní výpomocné skupiny část dělostřelectva, jejímž hlavním úkolem je výpomocná palba ve prospěch určité divise, a to proto, že hlavní pásmo působnosti uvedené skupiny je vždy omezeno jenom na pásmo příslušné divise na rozdíl od ostatního sborového dělostřelectva, jehož hlavní pásmo působnosti bývá zpravidla mnohem širší.

Výpomocná skupina, nechť je zřízena velitelem dělostřelectva sboru anebo velitelem sborového dělostřelectva, je v své podstatě sborové dělostřelectvo přidělené (nikoli podřízené) určité divisi. To znamená, že uvedená část sborového dělostřelectva je k divisi v takovém poměru jako divisní skupina všeobecné činnosti k dělostřelectvu přímé podpory anebo jako přidělené dělostřelectvo přímé podpory k příslušnému svazku pěchoty, t. j. že má povinnost vyhovět v mezích svých prostředků všem oprávněným žádostem o palby, dokud nadřízený velitel (t. j. velitel dělostřelectva sboru nebo velitel sborového dělostřelectva) výpomocné skupině nenařídí vykonat jiné a s hlediska vyššího zájmu důležitější palby. Je-li zřízena výpomocná skupina, má to pro divisi větší význam nežli koná-li sborové dělostřelectvo výpomocnou palbu jenom jako úkol vedlejší, neboť divise může spoléhat, že od výpomocné skupiny dostane bez průtahů potřebné palby právě tak jako dostává přímou podporu přispění od skupiny všeobecné činnosti anebo pěchota od přímé podpory.

Protože však palba proti bateriím bývá nejdůležitějším úkolem sborového dělostřelectva, je po každé třeba ukládat tuto palbu jako vedlejší úkol jak skupině výpomocné, tak i skupině pro daleké palby rušivé. Rozdíl je jenom v tom, že výpomocné skupiny používáme přede-

vším k zesílení protibaterijní palby v pásmu divise, v jejíž prospěch výpomocná skupina působí, kdežto skupiny pro daleké palby rušivé můžeme snáze použít k palbě protibaterijní v celém pásmu působnosti protibaterijní skupiny, s níž skupina pro daleké palby rušivé mívá shodné hlavní pásmo působnosti. Je-li třeba, je možno palbu proti bateriím přidělit do určité míry jako vedlejší úkol též dělostřelectvu divisnímu, a to obzvláště tam, kde sborového dělostřelectva není nadbytek.

Naopak zase jedna část protibaterijního dělostřelectva má dostat jako vedlejší úkol účast při dalekých palbách rušivých a druhá část účast při palbách blízkých, a to buď ve prospěch skupiny výpomocné, a kde tato skupina není zřízena, přímo ve prospěch divisního dělostřelectva. Je-li na frontě sboru zřízeno armádní dělostřelectvo, může část sborového dělostřelectva, určeného k dalekým palbám rušivým, být též přibrána k doplnění dalekých paleb dělostřelectva armádního právě tak jako zase dělostřelectvo armádní může být vyzváno k provedení některých dalekých paleb rušivých ve prospěch dělostřelectva sborového.

Jenom tehdy, je-li sestava sborového dělostřelectva vhodně uspořádána podle hlavních úkolů a je-li při tom řádně upravena součinnost mezi jednotlivými skupinami sborového dělostřelectva, jakož i součinnost sborového dělostřelectva s dělostřelectvem divisním a po případě i armádním, může se sborové dělostřelectvo velmi úspěšně uplatnit jak v zájmu sboru jakožto celku, tak i v zájmu jednotlivých divisí.

Podplukovník děl. Konstantin Kapnin:

Vliv letectva na činnost vojsk, zvláště dělostřelectva.

Všeobecně se uznává, že technika má podstatný vliv na taktiku, a ta že proto nesmí nikdy ustrnout v svém vývoji, aby pak nebyla krvavě opravena na bojišti. Chceme-li se vyhnout podobnému nežádoucímu krvavému poučení, musíme nejen bedlivě a neustále sledovati technické zdokonalení všemožných bojových prostředků, nýbrž mít ještě i určitou obrazotvornost, abychom si utvořili více méně správnou představu, jak asi může se vyvinout budoucí boj.

Tato obrazotvornost nesmí být ovšem bezmezně bujná, ale ne zase tak střízlivá, aby nejmodernější bojové prostředky podceňovala zcela anebo alespoň částečně.

Rovněž i světová válka může nám dávat jenom určitý, nikoliv však úplný podklad k našemu logickému uvažování, neboť její závěry jsou již v mnoha směrech značně zastaralé. V životě dnešní armády je 20 let již příliš dlouhá doba!

V tomto stručném článku se nemíním zabývat vysokou taktikou, nýbrž chci se držet v zájmové oblasti menších jednotek, hlavně dělostřeleckých, a předložit čtenářům několik úvah o vlivu letectva na pozemní činnost těchto jednotek.

Dá-li článek podnět k dalším úvahám, bude jeho účelu dosaženo. To-lik úvodem!